

DOMOVINA

Oglaš:

Za 1 mm x 66 inseratnega stolpca malih 90 vinarjev, vsakdanji 1-20 K, postano, posmrtnice in reklamo 2 K. Večkratno objavo popust.

Izhaja ob ponedeljkih, sredah in petkih.

Upravništvo „Demovino“ v Ljubljani, Šodna ulica 6.
Uredništvo „Demovino“, Miklošičeva c. 16, Tel. 72.

Haročina:

Za celo „Demovino“ (trikrat na teden) mesečno 3 K, četrtletno 9 K, polletno 18 K, celoletno 36 K.
Polkovna številka mesečno 1 K, četrtletno 3 K, polletno 6 K, celoletno 12 K.

Jugoslavija za cono B.

Ljubljana, 7. oktobra

Iz Beograda prihaja pozno ponoči vest, da se je naš ministrski svet danes obširno bavil z vprašanjem cone B. Korotan je danes žalibog že deljen, ker se je Italija polastila Trbiža in kanalske doline. Šele 31. t. m. pa se bo odločilo, ali se deli celovška kotlina, kar bi pomenilo toliko, kakor gospodarsko smrt doslej cvetočega mesta Celovca. Pokrajina agrarnega značaja si more v najkrajšem času za odcepljeno mesto usivariti nova prometna središča. Mesto pa, ki je izgubilo svoje zaledje, je obsojeno na smrt. To je tragedija Celovca. Naša vlada vidi težkoče, ki Celovce odvrta od zanj edino rešilnega sklepa. Zato mu v vseobčnem gospodarskem interesu skuša priti nasproti. Vlada je pripravljena, uvaževati mešan značaj cone B v narodnostnem oziru in dati jamstva, da se za ta okoliš ustvari tak upravni položaj, da bodo izločeni spori nacio-

nalnega značaja in da bo prebivalstvo v gospodarskem oziru moglo napredovati.

Beograd, 7. oktobra. (Izvirno). Na današnji seji ministrskega sveta se je vršila daljša debata o plebiscitu na Koroškem, zlasti o naših pripravah za glasovanje v coni B. Na predlog ministra Kukovca je ministrski svet v principu sklenil, da se nemškemu prebivalstvu v coni B za slučaj, da se izjavijo za našo državo, priznajo posebne narodne in gospodarske ugodnosti. Nekaterim občinam zlasti Celovcu se prizna posebna samouprava in se prevzame v našo službo vse uradništvo, vpokojence in vdove in sirote in sicer po sedanjih, zanje veljavnih predpisih. Obširno se je razpravljalo tudi o njihovem narodnem šolstvu, ki bi ga bilo treba razviti še. Ministrski svet je poveril ministru dr. Kukovcu, da izdela podrobnejše predloge, ki pridejo na razpravo v prihodnji seji.

Zadnji ukrepi plebiscitne komisije pred glasovanjem.

Celovec, 7. okt. (Izv.) Na današnji seji plebiscitne komisije se je prečitala odloka ambadorske konference v Parizu, ki pravi, da prošnji Avstrije in Lahov, naj bi interakirana ali nevtralna posadka zasedla cono A za čas glasovanja, ni ugodno, pač pa pride 100 ententnih oficirjev, ki bodo že v soboto ves dan kakor tudi v nedeljo kontrolirali dohode v cono A in spuščali le one v to cono, ki imajo tamkaj glasovalno pravico.

Nadalje se je danes razpravljalo o oficijelni publikaciji izida glasovanja, ki se bo izvršila v sredo po čem posebne proklamacije plebiscitne komisije.

Razpravljalo se je tudi o pritožbi princa Borghese zaradi razmer v coni A, ki je obsegala 9 raznih točk. Izkazalo se je pa, da je pritožba brezpredmetna in se zato proti nam ni ničesar ukrenilo.

Prihodnja seja plebiscitne komisije bo v ponedeljek 11. oktobra.

Beograd, 7. okt. Dunajski listi od 2. t. m. so prinesli vesti, da je avstrijsko poslaništvo v Beogradu ukrenilo prijateljske korake pri jugoslovanski vladi zaradi dozdavnega zbiranja vojske v bližini meje, kar povzroča med prebivalstvom plebiscitnega ozemlja skrbi. Isti listi trdijo nadalje, da se je od jugoslovanske strani predlagalo, naj se brez plebiscita reši koroško vprašanje na ta način, da bi ozemlje severno od Drave pripadlo Avstriji, ozek pas ozemlja med Dravo in Karavankami pa kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev, ter da je Avstrija odbila ta predlog, ker je gotova uspeha. Poobla-

ščeni smo izjaviti, da je avstrijski upravnik res ukrenil korake, o katerih se govori zgoraj, in sicer 4. oktobra. Dobil je odgovor, da je posredovanje glede vprašanja o „skrbi prebivalstva v plebiscitni coni“ čin, ki se mora oddvojiti od vprašanja o dozdavnem zbiranju naše vojske v bližini avstrijske meje. Koraki zaradi prvega vprašanja v Beogradu so bili storjeni na nepristojnem mestu, ker spada plebiscitno vprašanje v območje mirovne konference in mednarodne ustanove, kakor je plebiscitna komisija. Za ta del ne more nositi odgovornosti kraljevska vlada, medtem ko na drugi strani ne more kraljevska vlada priznati vladi avstrijske republike nobenega pravnega posredovanja v tem pogledu za prebivalstvo v plebiscitni coni, ker spada po senžermenski mirovni pogodbi pod varstvo mirovne konference, čije organ je plebiscitna komisija, in ne dunajska vlada. Glede vprašanja zbiranja naših čet v bližini avstrijske meje se je zahtevalo od opravnika poslov avstrijske vlade, naj navede potrebne konkretne podatke, kar pa ni mogel storiti, vsled česar je postal njegov korak brezpomemben. Kar se tiče trditve o nekakih predlogih z naše strani o razdelitvi plebiscitne cone, je popolnoma izmišljena ter brez vsake podlage. Ta vest ima namen, ohrabriti avstrijske glasovalce v plebiscitni coni, na drugi strani pa že v naprej odvaliti odgovornost na nas za primer, da bi Nemci onemogočili plebiscit, o čemer pišejo vsi avstrijski listi in odkrito govore Nemci v plebiscitni coni sami. Najboljši dokaz kako je ta vest tendenciozna, leži v nelogičnosti trditve same. Zakaj, ako

so slovenski volilci in agitatorji toliko aktivni in jaki, da bodo vplivali na plebiscit v zmislu svoje države, — in to bi potrjeval korak Avstrije, ki zahteva nekako četo nevtralnih sil ali medzavezniške čete za to cono, o čemer so poročali tudi isti listi — bi potem Jugoslavija predlagala razdelitev Koroške brez plebiscita, pri čemer bi dobila samo ozek pas ozemlja.

Ljubljana, 7. oktobra. Iz Celovca poročajo: Plebiscitna komisija je izdala še dva razglasa. V prvem odreja komisija, da smejo na ozemlju ki se nahaja pod njenim nadzorstvom nositi orožje samo javni orožniki ter da imajo orožniki pravico, zapleniti orožje vsem drugim osebam. Osebe, ki nosijo orožje, bodo strogo kaznovane. V drugi proklamaciji poudarja plebiscitna komisija vnovič, da je glasovanje svobodno, neodvisno in tajno. Nadalje priporoča zopet red in mir. Naposled odreja, da smejo v soboto in nedeljo priti v glasovalno cono A samo take osebe, ki imajo glasovalno pravico. Na mejah bodo postavljeni medzavezniški častniki, katerim bo moral vsakdo pokazati glasovalno izkaznico, ali pa posebno legitimacijo, katero izda generalni sekretariat plebiscitne komisije. Na glasovališčih so prepovedani govori in godbe. Glasovalci ne smejo priti h glasovanju v izprevodih. Izid glasovanja se objavi tekom prvih dni prihodnjega tedna.

Celovec, 7. oktobra. (Izvirno). V soboto zjutraj se zapre cona A na vseh straneh; na glavnih cestah in mostovih bodo poleg orožništva ententni oficirji za kontrolo in bodo propuščali samo osebe z glasovalno legitimacijo, oziroma s posebnim dovoljenjem plebiscitne komisije. Ze jutri bodo na prelazih, na Jezerskem, pri Guštajnu, na Ljubelju in pri Področici jugoslovanske orožniške patrulje kontrolirale pasante. Ententni oficirji bodo od časa do časa izvajali nadzorstvo.

Borovlje, 7. oktobra. (Izv.) Iz vseh delov plebiscitnega ozemlja prihajajo razveseljiva poročila o izvrstnem razpoloženju prebivalstva, ki navzlic razumljivi skrajni napetosti na predvečer glasovanja, povsem mirno pričakuje zmogoslavnega izida plebiscita za Jugoslavijo. Nemška propaganda se je zadnje dni precej iztrošila in deluje v glavnem le še z brezštevilnimi hujskaci, ki skušajo prebivalstvo terorizirati. Danes je bilo v Železni Kapli in v Kapli aretiranih več nemškutarjskih teroristov. Pri njih so našli z železom okovane gorjače, revolverje in nože. Edino sredstvo, ki še preostaja Nemcem, je poizkus, da v nedeljo izzovejo na mnogih krajih nemire in plebiscit razbijejo. V ta namen imajo pripravljene posebne roparske tolpe v Beljaku in Celovcu. Značilno je, da na naše ljudi to ne napravi nobenega vtisa več in da se niti med ženskim svetom ne pojavlja nobena bojazen. Poskrbljeno je, da bo vsak nemški teroristični poskus v kali zaduščen. Prisotnost ententnih oficirjev pri

občinskih komisijah prebivalstvo pozdravlja, ker se bodo ti častniki na lastne oči prepričali o nemških metodah, kar bo od koristi vsaj potem, ko se vrši glasovanje v coni B.

Zagreb, 7. oktobra. (Izvirno.) Neki danaes iz Gradca dospeli zagrebški mešan je pripovedoval, da so Nemci za plebiscitno propagando na Koroškem izdali svojim agitatorjem toliko denarja, da kupujejo nekateri agitatorji sedaj kar hiše in industrijska podjetja.

Volilno gibanje.

Zagreb, 7. oktobra. (Izvirno.) Današnji „Obzor“ objavlja retrospektivo na razvoj hrvatske stranke prava (frankovcev), in pledira končno za skupni nastop frankovcev, (klerikalne) pučke stranke, hrvatske zajednice in težaške stranke v Bosni za volitve v konstituantno.

Zagreb, 7. oktobra. (Izv.) Minister Korošec, ki je imel včeraj v Zagrebu konferenco o možnosti koalicije med klerikalci, frankovci in zajedničarji, še ni prevzel svojega resorta, temveč je odpotoval na agitacijo v Srem.

Split, 7. oktobra. Dr. Smoldaka vodi pogajanja za sestavo izvenstrankarske jugoslovanske napredne kandidatne liste.

Premirje med Rusko in Poljsko podpisano

Pariz, 7. oktobra. Zastopniki sovjetske Rusije in poljske vlade so podpisali dne 5. t. m. v Rigi premirje. Po tem dogovoru se morajo sovražnosti med obema državama končati najkasneje jutri.

Varšava, 7. okt. (Izv.) V zmislu sklenjenega premirja se morajo sovražnosti med Rusijo in Poljsko ustaviti do 8. t. m. Premirje sta podpisala Joffe in Dombski. V premirju so izpolnjene vse bistvene zahteve Poljakov. Glavne točke preliminarnega miru so: Nova mejna črta gre ob Zbruču skozi okraj Šemienje do Rovnega, odtod 40 km vzhodno črte Rovno-Luninjec-Baranoviči in dalje vzhodno Njeseca do Živna ob Dvini. Obe stranki si priznavata obojestransko suverenost in jamčite, da se ne boste vmešavali v medsebojne notranje razmere. Poljska in Rusija priznata neodvisnost Bele Rusije in Ukrajine. Poljska republika je prosta vseh obveznosti, ki jih ima napram prejšnjemu razmerju do Rusije, dobi dalje primeren delež ruskega zlatega zaklada. Rusija se zavezuje, da izplača Poljski po podpisu mirovne pogodbe predujem v zlatu. Poljska je pripravljena staviti Ruski svoje severne železniške črte za tranzitni promet na razpolago.

Paris, 7. oktobra. (Izvirno.) Rusija je pripravljena, preobraziti del svoje armade v delavske oddelke, ako Poljska razoroži del svojih čet.

Beograd, 7. oktobra. (Izv.) Ruski begunci so začeli zapuščati Beograd. Pozval jih je general Wrangl, da se vrnejo na Krim. V Beogradu jih je bilo šest tisoč.

Jadransko vprašanje.

Beograd, 7. oktobra. (Izvirno.) *V današnji seji ministrskega sveta se ni razpravljalo o jadranskem vprašanju. V poučenih krogih se zatrjuje, da bo zadeva jadranske konference aktualna šele v drugi polovici meseca oktobra. Vse vesti o kakih konkretnih sklepih vlade so neistinite.*

Beograd, 7. oktobra. (Izv.) „Politika“ objavlja iz vojaškega peresa senzacionalen članek o naši meji nasproti Italiji, v katerem dokazuje s stratežičnega stališča veliko nevarnost za našo državo, zlasti za Slovenijo, ako bi se sprejela za stalno mejo sedanja demarkacijska črta. Članek naglašuje, da bi bila v tem slučaju Kranj in Ljubljana pod topovskim ognjem, vsled česar bi dominirali Italijani nad celo savsko dolino in ljubljansko kotlino. Italijani bi nas mogli vedno stratežično iznenaditi. Oni bi lahko v hipu zasedli Slovenijo in mi ne bi imeli za obrambo niti prostora niti časa. Gani bi se mogli šele nekoliko zapadno Zagreba. Ugotoviti pa je treba, a so v Sloveniji naši najboljši premogovniki in rudniki. Članek pravi dalje: Mi vojaki smo hoteli že večkrat, kakor to razumemo po vojaški, zaustaviti brezobrazno prodiranje in umikanje Italijanov v naše ozemlje. Toda naši diplomati nas niso pustili geniti niti z mezinem, da bi se izbegle diplomatske komplikacije. Članek „Politike“ zaključuje z besedami: Današnje demarkacijske linije ne smemo nikdar priznati za stalno. Priznali tudi ne smemo nikdar Italiji Visa, niti Čresa, niti Lošinja. Držati moramo puško v roki.

Rim, 7. oktobra. Jugoslovanska vlada je izjavila, da je pripravljena sprejeti kako mesto Gornje Italije za kraj sestanka z italijanskimi delegati v središču ureditve še nerešenih vprašanj. Sodijo, da se bodo razgovori vršili v drugi polovici meseca oktobra.

Rim, 7. oktobra. (Izvirno.) Zunanji minister grof Sforza je odpotoval danes zvečer v Turin, da poroča ministrskemu predsedniku Giolittiju o pogajanjih z Jugoslavijo.

Pariz, 7. oktobra. „Tribuna“ javlja, da jugoslovanska vlada ne bi priznala aneksije Reke po Italiji ali pa italijanskega protektorata nad mestom.

Rim, 7. oktobra. Giolittijeva „Tribuna“ javlja, da se vrši jadranska konferenca po vsej priliki v drugi polovici oktobra v kakem severoitalijanskem mestu, ki se določi pozneje. „Popolo Romano“ poroča, da sta Lloyd George in Millerand najresnejše svetlovala Giolittiju, naj ne zavlačuje neposrednih pogajanj. Giolitti od odgovoril, da želi, da se pogajanja pričnejo čim prej.

Split, 7. oktobra. Ljudje, ki prihajajo iz okupiranih krajev, pripovedujejo, da tamošnje okupacijske oblasti pripravljajo potrebno za vojaški napad. Iz Zadra je odšlo v Obrovac 500 mož vojaštva z veliko množino municije.

Split, 7. oktobra. Italijanski emisarji agitirajo med okupacijskimi četami v Dalmaciji, da naj se uprejo izročiti Dalmacijo Jugoslaviji, češ kralj se bo moral pokoriti volji junakov. Agitacije se udeležujejo tudi visoki italijanski oficirji.

Bakar, 7. oktobra. (Izv.) Direktor „Vedette“, Armando Odenigo, je odpotoval v Rim, da prevzame tamkaj funkcije delegata reške države.

Razna brzobjavna poročila.

Praga, 7. oktobra. (Izv.) Letošnja sladkorna kampanja na Češkoslovaškem je tako bogata, da je pripravljenih za izvoz 350.000 ton sladkorja.

Berlin, 7. oktobra. (Izv.) Današnji jutranji listi večinoma niso izšli. Inerdatni stavci so sklenili podprati stavko administrativnih nastavljenec s tem, da nočejo staviti inseratov.

Zürich, 7. oktobra. (Izv.) Upravni svet Fiatovih tvornic je ponudil delavstvu kolektivni obrat podjetja. Delavci so vsled prevelike odgovornosti, ki jih nalaga tako veliko podjetje, ponudbo za enkrat odklonili.

Poziv SKS.

Načelnništvo „Samostojne kmetijske stranke“ je ravnokar izdalo in v „Kmetijskem listu“ priobčilo odkrit poziv SLS in JDS, da naj se strankarski boj opusti na načelu, da kmet zastopaj kmeta, ali pravilnejše, da kmet postavi svoje kandidate sam, med tem ko si vsi ostali stanovi razdele inteligenčne mandate. Utemeljuje se ta ponudba s tem, da je strankarski boj škodljiv na narodnih mejah, zlasti pa, da odvrta od pametnega gospodarskega dela. Ako priznata SLS in JDS kmetkemu stanu popolno neodločbo, misli SKS, da je boj nepotreben.

Do te ure ni ne ena ne druga izmed pozvanih strank še mogla sklepati o ponudbi. Da se je SKS obrnila samo na imenovani dve stranki in ne morda tudi na socialistične stranke, se da razlagati s tem, da te stranke — trdno stoječ na razrednem delavskem stališču — pravzaprav ne vsebujejo nobenih kmetov, med tem ko imata SLS in JDS precej kmetškega ljudstva v svojem taboru.

Tudi mi se danes o ponudbi, ki je gotovo jako resna, ne moremo še izjaviti. Marsikaj govori za, marsikaj tudi proti. Dejstvo je, da JDS ne želi boja, kateri ji je bil od SLS usiljen. Dejstvo je, da JDS iskreno želi, da se čim več moči obrne za naše brate na meji in za gospodarsko delo, ki je tako potrebno predvsem kmetu, pa tudi drugim stanovom, ki bodo končno dobro uspevali le, ako bo dobro uspeval naš kmet. O ponudbi bo sklepalo naše načelstvo in izvrševalni odbor in vsi, ki vemo, kaj je disciplina, se bomo po njihovi odločitvi ravnali.

Toliko že danes povemo, da vsako ljubimkanje s klerikalci samo klerikalcem koristi. Klerikalizem je največji sovražnik Slovenskega in kmetškega ljudstva, ki ga hoče večno držati v duševni in gospodarski sužnosti. Zato pa so krepke demokratske vrste, ki pazijo, da se klerikalcem vedno čisto odkrito pove, kar jim gre.

Prosimo svoje somišljenike in prijatelje, naj nam in pa stranki sporoče svoje mnenje. *Merodajno bo pač predvsem mnenje naših somišljenikov po deželi.* Med tem pa naj se vsak pripravlja na volitve s smotrenim delom pri reklamacijah in pri agitaciji. Klerikalizem mora pasti.

Zadnji dnevi nemškega nasilja na Koroškem.

Nemci na Koroškem so prišli ob vso pamet. Danes je že vsakemu otroku jasno, da bodo Nemci pri glasovanju temeljito pogoreli, oni pa vendar napenjajo vse sile in vrgli so se na naše glasovalno ozemlje kot divji razbojniki, da bi ustrašovali naše ljudstvo, ki je pa trdno in samozavestno in bo v nedeljo z belimi glasovnicami uničilo vse nemške nade, vsa njihova pričakovanja, obenem se pa tudi osvobodilo za vselej teh nemških razbojnikov, ki še danes nočejo uvideti, da so minuli časi, ko je bil koroški Slovenec nemški suženj.

Sedaj obljublajo Nemci Slovenecem, da bodo nasproti njim pravični, ako glasujejo za Avstrijo! Nemeč in pravičnost — kako se to strinja? Stoletja so zatirali Slovence, posebno one na Koroškem in nikdar jim niti na misel ni prišlo, da delajo Slovincem krivico, sedaj pa na enkrat obljublajo — pravico!

Ne, koroški Slovenec ni tako neumna, da bi dal Nemcem priliko pokazati, da so to bile samo prazne obljube v času plebiscita, temveč bo oddal pojutrajšnjem belo glasovnico

za Jugoslavijo, ker v Jugoslaviji mu je pravica zagotovljena, v Jugoslaviji bo koroški Slovenec na svoji zemlji svoj gospod, v Avstriji bi pa ostal suženj kakršen je bil do dneva, ko mu je jugoslovanska vojska prinesla svobodo.

Se tri težke dni bodo morali preživeti koroški Slovenci, ker v teh zadnjih dveh dneh pred glasovanjem in na sam dan glasovanja bodo uganjali Nemci vsa divjaštva, ki so samo tem divjakom lastna. Oblasti, žalobog, ni nobene, ki bi Nemce ovirala v njih divjanju, ker v plebiscitni komisiji sedi italijanski princ Borghese, naš strupen sovražnik, predseduje pa komisiji angleški polkovnik Peek, ki je menda v Nemce zaljubljen in jim vse veruje kar mu natvezijo in je gluhi in slepi na vse naše pritožbe. Edini grof Chambrun, zastopnik Francije, je kolikor toliko pravičen, njega pa navadno preglašujeta Italijan in Anglež, kakor se je to zgodilo te dni, ko je komisija izdala za 1250 Nemcev dovoljenje, da smejo v nedeljo priti iz Celovca na naše glasovalno ozemlje.

Teh 1250 Nemcev ne pride v nedeljo na naše glasovalno ozemlje po drugem opravku kot pretepati se, ampak prepričani smo, da bo njihov izlet klavrno končal, ako se ne bodo vedli kakor se spodobi, ker koroško ljudstvo je že do grla sito nemškega terorja in se bo branilo — ako bo to potrebno — tudi drugače, ne samo z belimi glasovnicami, ki zaprejo Nemcem enkrat za vselej sapo.

Velik, znamenit bo pojutrjnji dan ne samo za Koroško, temveč za vso Jugoslavijo sploh, ker ta dan se koroško ljudstvo samo navzlic vsemu pritisku od nemške strani in navzlic podpori, ki jo imajo Nemci v plebiscitni komisiji, odloči za Jugoslavijo in ta dan zasije končno sonce svobode tudi temu skozi stoletja toliko zatiranemu in zaničevanemu delu našega naroda.

Težki bodo še ti trije dnevi za naše koroške brate, ali tem večja bo radost v ponedeljek, ko bo brzobjavna žica širom Jugoslavije naznanjala sporočilo o sijajni znagi koroškega ljudstva.

Ti trije dnevi so res zadnji dnevi nemškega nasilja nad enim delom našega naroda, ker kakor hitro bo glasovanje izvršeno in se pokaže, da je večina glasovala za Jugoslavijo, mora takoj prenehati ona neomejena svoboda, ki vlada sedaj na glasovalnem ozemlju zato, ker misli plebiscitna komisija, da je samo v tej neomejeni svobodni podana garancija, da bo ljudsko glasovanje res pravi in popolni izraz volje koroškega ljudstva.

Radovedni smo, ako bodo Slovenci v coni B uživali tako svobodo gibanja in agitacije, kakor so jo uživali Nemci v coni A. Logično bi to bilo in pravično tudi, posebno ker se z naše strani ta svoboda gotovo ne bo zlorabljala.

Zaupnim in krajevnim organizacijam JDS.

Pozivamo Vas, da takoj pregledate imenike, kadar so v Vaši občini razpoloženi.

Poglejte, če je vsak naš pristaš vpisan, in če je pravilno vpisan. Da ne bo nikdo izpuščen ugotovite naše somišljenike volilce od hiše do hiše. Potem pa pogledajte če so vsi in če so pravilno v volilnih imenikih vpisani.

V volilni imenik spada vsak moški, ki je bil dne 25. septembra 21 let star in ki biva šest mesecev v občini.

Nasprotnike, ki še niso 21 let stari, ali ki še ne bivajo pol leta v občini, izreklamirajte.

Volilni imeniki so zelo važni. Kogar ne bo v imeniku, ta ne bo smel voliti, četudi ima vse predpogoje za to.

Z reklamacijami hitite, ker reklamacijska doba je zelo kratka.

Kako se koga iz volilnega imenika izbriše. Ako ugotovite, da kak naš nasprotnik ni še 21 let star ali, da ne biva še šest mesecev v občini, ali da je pod kuratelo, potem napravite na županstvo sledečo vlogo, ki je kolka prosta: „Županstvo v... Zahtevam, da se iz imenika volilcev za Ustavotvorno Skupščino izbriše NN. (ime, stan, bivališče). Razlogi: On ni še 21 let star. Dokaz: krstno potrdilo pod ./. On še ne stanuje šest mesecev v občini. Dokaz: potrdilo županstva o bivanju pod ./. On je pod kuratelo (varuštvo). On je bil obsojen leta... zaradi... Dokaz: potrdilo sodnije pod ./. V... dne... (Podpis, natančni naslov reklamanta.)

Kako se koga vpiše v volilni imenik. Če ugotovite, da kdo ni vpisan v volilnem imeniku, pa je naš pristaš, potem vzemite pol pole papirja in napišite na županstvo vlogo, kateri priložite krstno potrdilo, da je dotični že 21 let star (dobi se v župnišču), ali pa potrdilo županstva, da biva že šest mesecev v občini. Vloga je kolka prosta. Vloga se glasi sledeče: „Županstvo v... Zahtevam, da se v imenik za volitve v Ustavotvorno Skupščino v občini... vpiše tudi (mene)... (ime in priimek)... (stan)... (bivališče, ulica, hišna številka). On je (Jaz sem) Slovenec, star nad 21 let (dokaz: krstno potrdilo ./.), stalno bivališče tu že nad šest mesecev (dokaz: župansko potrdilo/.). (Podpis pritožitelja in naslov).

Dopisi.

Iz Stražišča pri Kranju. Sitarška zadruha je doživela čudna razkritja. Človek bi ne verjel in vendar je resnica. Načelnik zadruge Ančič in šmarnski župnik Al. Šarc sta se naravnost igrala z ubogimi sitarji, ki jih Šarc sploh nikdar ljubil ni. On ni bil nikdar „oče ubogih“, dobri so mu bili samo v času agitacije. Med vojno je ustrelil mnogo kozlov. Bil je predsednik stražiške aprovizacije in takrat so bogataši dobro živeli, ker je cele vreče najboljšee moke delil med nje, ubogi sitar je moral pa stradati. Njegovi ljudje prodajajo razne pridelke, kar mu nese lepe dobičke, ako pa pride ubogi sitar z denarjem po solato ali kaj drugega, se je zastoj trudil, ker za ubogega sitarja nimajo v župnišču ničesar in še dva dobro dresirana psa ga spremljata od župnišča, da se človek komaj ubrani. V nedeljo se pa potem sliši v cerkvi lepa pridiga o krščanskem usmisenju in dobrotljivosti. Oba — Šarc in Ančič — sta se danes strastna šusteršičjanca in Šarc, kot vse-mogočen veljak, je pridobil mnoge za šusteršičjanizem. Celo naš župan je znal mnogo povedati o šusteršičjevi dobrotljivosti in dobrohotnosti, vedel je pa tudi mnogo povedati od pok. Kreka. „Oh, stokrat boljše bi bilo za nas, da Krek nikdar rojen ni bil“, tako in podobno je znal vzklikati. Njemu odpustimo, ker je bil pač tako naučen od župnika, ali tembolj obtežljivo je to za župnika, da je tako vzgajal svoje ljudi. — Gosp. Ančič je bil načelnik sitarske zadruge, gosp. Šarc pa hranilnice v Šmartnem. Ves odbor, bodisi pri zadruhi, ali pa pri hranilnici ni vedel ničesar, kaj se godi. Niti člani zadruge niti hranilnice niso vedeli, da sta gg. pristopila k zadružni centrali in ko je zadružna centrala hu-

dič vzela, je prišla zadruga in hranilnica v stiske. Poleg tega je imel g. Šarc še postranske kupčije, od katerih so šle tudi nekatere v franže. Pa kaj, ko ima zadruga dosti denarja! Ko so hodili delavci bosi in lačni in raztrgani, sta napravila Anšič in Šarc na račun zadruge 80.000 K dolga. Ta denar je neznano kje. Imela sta denar naložen na razna izmišljena imena. Ta denar bi se lahko razdelil med uboge člane kot dividenda. Pa čemu neki bi sitar rabil toliko denarja? Sedaj se izgovarjata na vse mogoče načine in hujskata kmete proti sitarstvu, čes: vidite, kako nas opravljajo in kako krivico nam delajo! Dragi kmetje, odprite oči in pogledajte na dejstva, ki jih nihče ne more izbrisati. Ako je Šarc sam priznal, da je 20.000 kron porabil za sebe je stvar vendar dovolj jasna! Ako bi ne bilo revizije, dvomimo, da bi bili člani kdaj videli te tisočake, še manj pa one, ki so bili naloženi na razna izmišljena imena. Zakaj so bili naloženi na izmišljena imena, pove že ime „izmišljena imena“. O vsem početju ni vedel noben član načelstva ali nadzorstva, kaj šele navadni člani! Tudi ni bilo nikjer zapisano, s kratka, za vse to sta vedela samo Šarc in Anšič. — Občani, ali bi ne bila tudi pri hranilnici potrebna revizija? Zakaj ni hranilnica v Šmartnem včlanjena pri kate- risibodi zvezi? Praviyo, da že leta ni bila izvršena nobena revizija. Kaj je revizija treba? Saj jo vendar vodi mogočni gospod župnik Šarc! Ta mož je knjžil tisočake vse leto, ali celo dve leti v hranilnično knjigo. Vse to pa občani, oziroma člani hranilnice, vse to mirno gledate! Bodite uverjeni, da je vojna marsikoga pokvarila. — Vprašamo g. Šarca: Kako vam je pri srcu, ko greste na leco? Ali ne vidite posmeha na obrazih, ali ne vidite pred cerkvijo ljudi, ki vašim besedam več ne verjamejo? Čudno! Ali naj vam še bolj jasno povemo, da vam je v Stražišču odklenkalo? Vsem občanom pa na srce polagamo, da se vendar zbudijo in se ne dajo voditi od ljudi, ki nas far- bajo, da bi se oprali in jim nobena zvijača ni preveč, samo da bi madež raz sebe zvalili. Dovolj za danes, prihodnjic pa kaj več — tudi od far- rovških „babnic“.

Radomlje. Razgovor med kamniškim kaplanom in radomeljskim posestnikom ob belem dnevu: Posestnik: „Kako pa ta naš denar?“ Kaplan: „Ja, kako? Krona pada.“ Posestnik: „Kdo pa je tam v Beogradu ta prvi, liberalci ali klerikalci?“ Kaplan: „Kdo, kdo, i seveda, liberalci, saj jih je več kot polovica.“ Posestnik: „Saj sem vedel, saj sem vedel, da je tako.“ Kaplan: „Zato so pa zdaj te volitve tako pomembne.“ Posestnik: „Kako pa mislite z volitvami?“ Kaplan: „Ja, kako? Če bo kmet pameten in pametno volil, bo že še, kajti te volitve nam bodo dale ustavo, zakone. Mi jih dosedaj še nimamo, druge države okrog nas pa že. Zelo velike važnosti je, koga bomo volili.“ Posestnik: „Seveda bo treba dobro premisliti.“ Kaplan: „Kmetje pa nočejo tega uvideti. Če zmagajo liberalci, zмага kapitalizem, kmet je popolnoma uničen. Če zmagajo komunisti, je zopet zmagal kapitalizem, za kmeta še slabše, ker mu bodo vse pobrali. Saj je že sedaj kmet najbolj tepen, če pa zmagajo liberalci ali komunisti, bo popolnoma uničen.“ Posestnik: „Saj res, saj res je tako. Bi pa gospod nas malo poučili in nam razložili.“ Kaplan: „Saj učimo in pripovedujemo, pa kaj, ko si kmet ne da dopovedati kam da gre in kam se pripelje, ako ne bo prav volil.“ Posestnik: „To je, to, ko je kmet neumen.“ Kaplan: „Seve-

da, po mestih, po vseh bodo oni zmaga- li, to je gotova stvar.“ Posestnik: „Oh, kaj bo, kaj bo!“ Kaplan: „Tudi v Kamniku.“ Posestnik: „Kaj?“ Kaplan: „Ja, ja, gotova stvar. To mi dobro vemo. Nam ostane samo še kmet. Če ostane kmet lepo skupaj in se ne bo cepil, bo šlo, drugače pa ne.“ Posestnik: „Saj to je, ko kmet tega ne vidi!“ — Temu razgovoru je napravil konec odločen radomeljski Sokol, ki se je približal. Kaplan: „Z bogom!“ Posestnik: „Z bogom!“ — Da, da, kmet naj bi držal klerikalce na površju, pa bi bilo vse dobro! Pa kmet ne bo šel več z onimi, ki so provzročili vojno in z njo vse gorje, ki nas tare.

Šmarje na Dolenjskem. Te dni smo čitali v nekem slovenskem dnevniku sledečo dogodbo iz naše vasi: „Duhovniki med sabo. Nauk „ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe“ bi morali predvsem oznanjevati duhovniki. Toda ne samo oznanjevati, morali bi se sami v prvi vrsti ravnati po njem. Žalibog da je mnogo duhovnikov, ki se ne ravnajo po tem zlatem nauku. Med temi je tudi dekan Pešec v Šmarju pri Sapu. Njegova pomočnika sta nedavno tega imela biro in sta nabrala dokaj žita, ki ga pa nista mogla nikjer shraniti. Obrnila sta se torej na svojega dekana, prosec ga, da bi smela v njegovi žitnici shraniti nekaj vreč pšenice. Gospod dekan pa je to prošnjo odklonil, čes da ima svojo žitnico prenapolnjeno. Tudi ugovor, da shramba ne more biti polna, ker čes to ne dobija kaplana po več dni kruha pod izgovorom, da je zmanjkalo žita, ni imel uspeha. Dekan je ostal neizprosen, dasi mu je bilo znano, da se nahaja v sobi, ki pripada kaplanoma, po krivici njegova posojilnica, ki jo vodi on sam. In zgodi- lo se je, da sta kaplana obrnila ost in rekla: „Ako nama ti ne privoščiš shrambe za najino žito, ne privošči- va midva strehe tvoji posojilnici.“ In še tisti dan je bila posojilnica na cesti, duhovna pomočnika pa imata svojo shrambo.“ Mi bi le temu še pripomnili, da je dekan Pešec znan že iz svojih časov, ko je bil na Krki in so imeli tam pošteni možje z njim težke boje. Šmarija pač v dekanah nima sreče, zato je dobila Pešca za dekana. Šmarska dekanija ima velik grunt in mnogo gozdov in vendar je šel dekan Šmarcem drva krast. Poslal je svoje ljudi sekati na vaško gmajno in je sekal vkljub temu, da se ga je opozorilo, da je to vaška last. Zdaj ga bo vas tožila zaradi motenja posesti, kar je skoraj isto kakor — tatvina. Kako se glasi sed- ma božja zapoved, g. dekan? Ta skopuh niti svojim delavcem ne da jesti, plačuje jih po najnižji ceni, tako da so ga morali kosci naučiti, kako se danes delo plačuje. Seveda so pri nas še ljudje, ki sami sebi in svojim sosedom škodujejo, zato je dal letos dekan svoj grunt v najem za visoko najemnino. Ta mož niti kaplanom ne privošči poštene hrane in je znan povsod po svoji skoposti.

Gospodarstvo.

— **Sladkorni monopol.** Finančni minister je pozval ravnateljke vseh sladkornih tovarn v naši kraljevini v Beograd zaradi dogovora o odkupni- ni celokupne produkcije sladkorja v kampanji 1920./1921., katero bi izključno prodajala država po stalni ceni, da se prepreči navijanje cen kakor je bilo doslej običajno. Cena sladkorju v nadrobni prodaji se do- loči na 10 do 11 dinarjev za kilo- gram.

— **Preskrba s sladkorjem.** Iz Beo- grada nam poročajo 7. oktobra: Vče- raj dopoldne se je vršila v finančnem

ministrstvu konferenca ravnateljev sladkornih tvornic. Konferenco je sklical finančni minister v svrhu in- formiranja o letošnji sladkorni kam- panji, ker namerava država sladkor monopolizirati. Navzoči ravnatelji so izjavili, da bo letošnja kampanja znatno večja od lanske. Lani se je pridelalo 700 do 800 vagonov, letošnji pridelok pa bo 4- do 5krat večji. Vlada je izjavila, da bo odkupila sladkor sladkornim tvornicam po 8 dinarjev, prodajala ga bo pa po 12 dinarjev. Računa se, da bo znašala sladkorna kampanja v naši državi 3000 vagonov, 5000 vagonov pa ga bo treba uvoziti.

— **Bavarsko-jugoslov. pogajanja v Beogradu.** Odposlanstvo bavarske vlade pod vodstvom poljedelskega ministra Wutzlhoferja se je pogajalo z našo vlado v Beogradu o medse- bojnih izvoznih možnostih, predvsem zaradi izvoza koruze na Bavarsko. Kruzna žetev je izpadla jako dobro in tudi iz leta 1919. je še mnogo za- iog. Odposlanstvo je ugotovilo, da bi preostajalo za izvoz iz Jugoslavi- je približno 50.000 vagonov koruze. Preskrbelo se je že vse potrebno za nakup večje množine koruze. Bavarska vlada bo skušala, kupovati koro- zo posebno pri nemških kmetih v Ba- natu. Izvoz drugih živil iz Jugosla- vije na Bavarsko ne pride v poštev. V kompenzacijo je bavarska vlada pripravljena dobavljati industrijske izdelke.

— **Poprava proge Ljubljana-Beo- grad-Solun** se prične sedaj z večjo v- nemo, ker je uprava za zgradbo že- leznice dobila v to svrhu poseben kre- dit 40 milijonov dinarjev. Izdelan je tudi načrt za zgradbo 950 km no- vih železnic tekom prihodnjih 50 let. **„Službene Novine“** prinašajo v št. 217. naredbo generalne direkcije carine, s katero se z neznamitimi izpremembami po- daljšuje veljavnost lanskoletne na- redbe, po kateri se industriji, obrt- niki in poljedelci pri uvozu za last- no porabo potrebnih strojev in obrat- nih sirovin oproščajo carine, oziro- ma plačujejo za nekatere predmete brez ozira na provenienco le mini- malno carino. Carinskemu uradu je treba predložiti pri vsaki pošiljatici potrdilo trgovske zbornice in potrdi- lo trgovinskega ministrstva v Beo- gradu, da uvoženega blaga ni v dr- žavi ali ne v zadostni meri.

Politični pregled.

— **Poraz radikalcev v Vojvodini.** Te dni so se vršile v Veliki Kikindi voli- ve v agrarno komisijo. Svoje kandidate so postavili samo radikalci in socialni demokrati; oddanih je bilo 348 glasov, socialisti so dobili 313 glasov, a radi- kalni kandidati le 35. Ta radikalni ne- uspeh je toliko značilnejši, ker smatra- jo radikalci Vojvodino kakor svojo do- men.

— **Izvenstrankarska lista v Vojvo- dini.** V subotiškem listu „Slobodna Štampa“ pladira beograjski vseučil- liški profesor dr. Kosta Kumanudi za sestavitev izvenstrankarske kandi- datne liste v Vojvodini. Na tej listi naj bi bili dr. Jovan Cvijić, dr. Ante Trumbić, dr. Smoldaka, Jovan Jova- nović, Milan Marjanović, dr. Boža Marković, Milan Groh in Rudolf Giunio.

Bolgarska propaganda v Ma- kedoniji. Iz Skoplja javlja dopisni urad: Bolgarska propaganda se je iznova pričela širiti po vsej Make- doniji. Propagando širijo ne samo bolgarski agenti, ki so prišli preko meje, ampak tudi sami občinski funk- cionarji v komunističnih občinah. Ti so v zvezi z bolgarskimi komi- taši, ki so že večkrat vpadli na naše ozemlje. Trudijo se, da bi preprečili delovanje našega orožništva, ki je

pričelo energično zasledovati komi- taše.

— **Laške priprave za jadransko konferenco.** Iz Trsta nam poročajo: V zadnjem času se opazajo v zase- denem ozemlju razna premikanja čet, ki niso več ona običajna, s ka- terimi se vsako toliko zamenjavajo čete ob premirni črti. Dočim so še do pred kratkim koncentrirali večje mase vojaštva v snežniškem kotu, je sedaj prišla na vrsto predvsem Kanalska dolina na Koroškem.

— **Avstrija-Nemčija-Italija.** Sklep av- strijskega parlamenta o plebiscitu za združitev Avstrije z Nemčijo je odprl oči tudi onim zavezniškim krogom, ki so doslej redno zagovarjali Avstrijo kot nedolžno žrtev nemškega imperializma. „L' Homme Libre“, ki je doslej zastop- pal najnepristopnejše stališče proti Av- striji, dokazuje Franciji, kako je Av- strija enaka sovražnica Francije, kakor je Nemčija ter pravi, da si Avstrija sama nikdar ne bi upala izvršiti tako eklatantne kršitve mirovne pogodbe, ako ne bi imela opore, a mogoče še celo vspodbude med onimi, ki so podpisali kakor zmagovalci mirovno pogodbo. Ze- dalj časa se opazujejo intimne zveze med Rimom in Dunajem. Bivanje brat- tov Segrejev na Dunaju — prvi je ge- neral in šef italijanske misije, a drugi kapitalist, ki ustanavlja trgovske in denarne zveze, favoriziranje avstrijskih aspiracij od strani Italije v raznih spornih vprašanjih s sosedi, vse to je jasen dokaz, da Avstrija ni ravnala iz svoje inicijative. V Italiji je danes na vladu Giolitti, ki je leta 1915. padel ravno zato, ker ni pristal na interven- cijo Italije. Te dni je potoval iz Rima v Berlin Giolittijev zaupnik, poslanec Tovini, a takoj nato avstrijski parla- ment sklepa o plebiscitu. V vseh teh do- godkih vidimo tajno pot, ki vodi iz Berlina preko Dunaja v Rim in obrat- no! Na vzhodu mala ententa, med ma- lo entento in Francijo zveza Rim-Du- naj-Berlin, a za Francijo ostaja ona le- pa splendid isolation, ki naj bi bila nagrada Franciji za vse njene žrtve v svetovni vojni.

— **Nemška socialna demokracija na Češkem proti komunistom.** Na kongresu nemške socialne demokr- ske stranke na Češkoslovaškem se je dvetretinska večina izrekla proti vsem komunističnim tendencam; na kongresu so zmagali zmerni elemen- ti z načelom nemškimi večinskih so- cialistov glede samoodločbe Nemcev v Češkoslovaški. Vprašanje o pristopu nemške socialne demokracije k III. internacionali in o narodnost- nem problemu sta bili odgodeni. Sprejet je bil sklep, da nemška so- cialna demokracija ne stopi v vlado. Tako je ruska komunistična struja na Češkem doživela že drug poraz; prvega v češki, a drugega v nemški socialni demokraciji.

Novosti.

n. **Razbijanje shodov.** Nekaki na- rodni socialci iz Kočevja so naskočili shod v popolnoma kmetem kraju, da ga razbijejo. Kaj imajo iskati narodni socialci med kmeti? Zakaj delajo zgago? Očividna korist iz te- ga prihaja klerikalcem. Čas bi bil, da bi se vsak posvetil svojemu delo- krogu, druge pa naj pusti na miru.

* **Mala Nedelja.** Dne 21. oktobra 1920. (na Uršovo) se vrši pri Mali Nedelji živinski semenj.

* **Predsedniki volilnih komisij.** Ker so vsa ministrstva pozvala pod- rejene urade, da imenujejo primerne osebe za predsednike volilnih komi- sij in ker je prišel v javnost le toza- deven poziv ministrstva za vere, se je raznesla vest, da bodo predsedniki volilnih komisij večinoma duhovniki. Ta je bosa, kajti predsedniki so pred- vsem sodniki, potem juristi sploh, uradniki sodnij in absolventi kakih strokovnih šol. Duhovnike bi se ko- naj dalo dati v poslednjo kategorijo.

Duhovniki, ki nimajo doktorata, tudi ne morejo biti kvalificirani kandidati.

* **Jugoslovenci-Amerikanci**, ki so se zopet stalno naselili v domovini imajo volilno pravico v tisti občini, v kateri od 20. septembra nazaj računano bivajo že 6 mesecev. Ako je bila njihova odsotnost prisilna, rečimo, ker so bili konfinirani ali internirani, ali pa se jim je prepovedala vrnitev, ali pa so bili pri vojakih, taka odsotnost ne šteje. To velja tudi za take Slovence, ki so že ameriškanski državljani.

* **Nov ruski ataše v Beogradu**. Ruski vojni ataše v Beogradu, general Artamanov, bivši komandant ruskih divizij na solunski fronti, je odpoklican v Wranglov štab na Krimu; za novega atašea je imenovan general Dimitrij A. Nikolajevič.

* **Prva sekretarica v ministrstvu prosvele**. Po predlogu organizacije beogradskih učiteljic je imenovan minister prosvete za sekretarico ministrstva prosvete in za referentinjjo za žensko ljudsko šolstvo Kosaro Jankovičeva, učiteljica v Trsteniku.

* **Posojilnica v Kandiji**, eden največjih dolenskih zavodov, ki je bila do sedaj v klerikalnih rokah, je prešla v upravo pristašev SKS, ki so zmagali pri volitvah v upravni odbor z dvetretjinsko večino.

* **Razburjenje v Gradcu**. Neki Mariborčan, ki je prispel včeraj iz Gradca pripoveduje, da vlada v mestu vsled slabih vesti, ki prihajajo iz Koroške, naravnost neizdržna vznemirjenost, katera se zrcali zlasti v divjem sovraštvu proti vsemu, kar je slovanskega. Na kolodvoru in po mestu je vse polno lepakov z napisi: „Unser Kärnten in Gefahr.“ Slovenci niso več varni. Celega naša v mestu mudeči se oficirji so dobili migljaj, naj se v svrhu preprečenja incidentov oblečejo raje v civilno obleko. Včeraj se je po Gradcu govorilo, da plebiscita sploh ne bo. Kljub skrajnemu pesimizmu pa napenjajo Gradčani še zadnje moči in hite trumoma v glasovalno ozemlje, da bodo lahko prisotni in sodeležni velikega poraza, ki čaka njihove bratce, koroške nemčurje, v nedeljo.

* **Žene mariborskih nemških železničarjev** sodelujejo pri propagandi za Koroško na ta način, da se vozijo po gobe v Medlovo, kjer ostanejo potem čez noč do drugega dne. Na povratku v Maribor prinašajo s seboj cele zavitke nemških propagandnih slik in letakov, v katerih se sramotijo med drugim tudi general Maister. V sredo zvečer je ena teh družb pozabila v vlaku veliko zalogo propagandnih letakov, ki so bili zaplenjeni.

* **Kredit 20 milijonov dinarjev** je dobilo ministrstvo prehrane za nabavo živil za obubožane kraje. Živila se bodo delila deloma brezplačno, deloma po znižani, deloma pa po nabavni ceni.

* **Priložba starišev**. Oče, ki ima šole obvezne otroke, nam piše: Počitnice so bile dolge, toda za našo prosvetno upravo še vedno prekratke. Poverjeništvu za uk in bogočastje porabi menda ves svoj čas za politiko, zato ni čudno, če je pozabilo skrbeti, da bodo naši otroci mogli dobiti učnih knjig. Zaman povprašujemo po knjižarnah — knjig navzlic obljubam ni. Naše učiteljstvo po svoji ogromni večini vpoštevata težavne razmere in skuša otrokom s potrpežljivim in natančnim razločenjem nadomestiti knjige. Ponekod pa ne vidimo pravega razumevanja in v šoli Uršulink se je n. pr. zgodilo, da je učiteljica v nekem razredu zagrosila učenkam s slabim redom iz vedenja (!!, ako si takoj ne preskrbe potrebnih učnih knjig. Otroci jokajo, stariši kolnejo — knjižarne skomigajo z ramami, poverjenik pa mirno opravlja svoje strankarske posle.

* **Nabava koruze** za pasivne kraje. Ministrstvo za prehrano in obnovo je pričelo z nabavo 2000 vagonov koruze za prehrano prebivalstva v pasivnih krajih.

* **Vojni muzej v Beogradu**. V Beogradu se gradi v gornjem delu mesta vojni muzej tamkaj, kjer se je prej nahajala komanda aktivne vojske. Stavba bo še letos pod streho in se prihodnje leto izroči svojemu namenu.

* **Most med Novim Sadom in Petrovaradinom**, ki se namerava zgraditi, bi veljal po najnovejših računih 80 milijonov kron. Ker je vlada izjavila, da ne more prispevati k gradnji, se bodo vršila sedaj pogajanja z okoliškimi občini v Sremu in Vojvodini, da bi prispevala vsaka nekoliko.

* **Iz Celja** nam pišejo: Kakor smo izvedeli, so dobili celjski in mariborski Nemci iz Koroške poziv, naj pridejo na pomoč v plebiscitno ozemlje. Bajje so nekateri obljubili svoj prihod. Ne verjamemo, ker so naši Nemci prepametni, da bi se očitno spravili v konflikt s kazenskim zakonom.

* **Promet v tržaških prostih lukah**. V zadnjem času je postal promet v prostih lukah tržaških zelo otežkočen vsled zastajanja naloženih vagonov. Razni trgovci so trpeli vsled tega veliko škodo. Na pritisk s strani generalnega ravnateljstva državnih železnic je ravnateljstvo tržaških javnih skladišč odredilo, da se povišajo pristojbine za ležnino v onih slučajih, v katerih ne izprazni stranaka vagona v teku desetih dni po prihodu. Ta odredba ima veljavo za tri mesece, pričeni s 1. novembrom 1920.

* **Otvoritev nove telefonske centrale**. Pri poštne in brzojavne uradu Kokra se je otvorila 24. septembra t. l. telefonska centrala z javno govorilnico za krajevni in medkrajevni promet.

* **Cerkvena tatva**. V frančiškanski cerkvi so že dalj časa zasledovali spretnega tatu, ki je kradel raz oltarje prte in praznil razne nabiralnike. Včeraj so pa zvečer zalotili ravno pri izpraz-

njevanju nabiralnikov neko žensko, ki je z žico vlekla iz nabiralnika denar. Tatva, ki je neka begunca z Goriškega, in je bila nedavno kaznovana zaradi cerkvene tatvine v ljubljanski nunski cerkvi, so izročili policiji.

* **Na nenavaden način je utonila posestnica žena**, 53 let stara Marija Jerinc iz Vodice na Gorenjskem. V ponedeljek dopoldne je šla po vodo na bližnji studenčnjak, ki je 70 cm globok in ograjen z 80 cm visoko ograjo. Ko je zajemala vodo, ji je najbrže prišlo slabo, izgubila je ravnovesje ter je padla v vodo. Šele opoldne, ko je prišla k vodnjaku po vodo posestnika žena Frančiška Hafner, je opazila njeno truplo v vodi.

* **Vlomi in tatvine**. Matevž Košir in France Vidmar sta vlomila v občinsko klavnico na Jesenicah ter odnesla mesarjem 16 kg govejega mesa. Koširja so potem orožniki zasledili, ko si je ravno pripravljaj iz ukradenega mesa mastno kosilo. — Uslužbenec ljubljanske mestne aprovizacije Anton Zvokelj je kradel iz skladišča v cerkvi sv. Jožefa moko ter jo prodajal raznim strankam po 10 K kg. Vsega skupaj je odnesel 60 kg bele moke št. 0. Bil je aretiran. — V trgovino Marije Snovj v Mali vasi na Jezici je vlomila neka ciganska družba ter odnesla za 7048 K raznega manufakturnega blaga.

* **Nezgode**. Prst na levi roki si je odžagal mizarski pomočnik Fran Šimic v Sodni ulici, ko je delal na stroju. — Težko se je ranil s koso na nogi pri košnji 13letni Franc Štefe iz Senčurja pri Kranju.

* **Aretirani „šibarji“**. Kakor je izvedel naš izvestitelj, je bilo te dni aretiranih v Mariboru več Zagrebčanov, ki so tihotapili z valutami. Enemu izmed njih je bilo zaplenjeno 30.000 dolarjev in ima torej okoli 4 milijone kron škode. Eden izmed aretirancev se piše Pajo Glück.

* **Velika tatvina na železnici**. Tatvine na železnicah se kljub energičnim ukrepom še vedno dogajajo zlasti na progi Zagreb-Brod. Pretečeni ponedeljek se je pripetil posebno značilen slučaj. Subotička tvrdka Vuković in nekateri drugi trgovci so pripeljali z Dunaja veliko količino blaga. V vlaku se je nahajal poseben spremljevalec. V Zagrebu je bilo blago še popolnoma v redu, v Sisku pa je spremljevalec s strahom opazil, da je vagon, v katerem je bilo najdragocenejše blago, bil siloma odprt in popolnoma oplenjen. Tatvina se je torej izvršila na odprti progi Zagreb-Sisek. Škoda znaša nad en milijon kron.

* **Prijet ubijalec**. V torek ponoči so policijski organi na glavnem kolodvoru prijeli 19letnega čevljarkega vajenca Angela Magajno iz Sv. Križa pri Trslu, ki je minulo nedeljo ubil ljubčka svoje sestre Francea Tenceta, za katerim je v razjarjenosti vrgel poleno ter ga tako nesrečno zadel, da je bil Tence takoj mrtev. Magajna je nato pobegnil preko demarkacijske črte v Ljubljano. Pri policiji je izjavil, da je bil v nedeljo

popolnoma pijan in da se na nič ne spominja. Izročili so ga deželnemu sodišču.

Razno.

× **Zastrupljena melona za sultana**. Pred nekaterimi dnevi se je v Carigradu odkrila zarota proti sultanu. Melona pripravljena za sultanovo mizo, je bila zastrupljena. Nek sultanov gardist je slučajno zapazil dozo strupa.

× **70 let v ujetništvu**. Iz Rusije je te dni prispel v Budimpešto 90 let stari madžar Bumpa, ki je kot huzar leta 1848 prišel v ruško ujetništvo ter bil odveden v Sibirijo. Prehranjeval se je že mnogo let z beračenjem. Z madžarskimi ujetniki iz svetovne vojne se je Bumpa po sedemdesetih letih sedaj vrnil v domovino.

× **Carjevi dragulji**. Pariškemu „Martinu“ se iz Londona porača, da je ameriška carinska oblast zaplenila 14 zabojev, ki so bili naslovljeni na sovjetskega zastopnika v Washingtonu. V zabojih so bili dragulji umorjenega ruskega carja.

× **50 dni brez hrane**. Načelnik irskega mesta Cork, Swiney, je kot zaščitnik revolucionarne stranke Sinfajnovcev prišel z angleško oblastjo v konflikt. Bil je aretiran, a v znak protesta odklanja v ječi vsakršno hrano. Gladuje že 50 dni in je že tako oslabil, da se dnevno pričakuje njegova smrt. Swiney je v gladovanju dosegel svetovni rekord. Z njegovim slučajem se primerja gladovanje v Londonu in New Yorku. Poleg vseh priprav je Succu vzdržal v gladovanju v Londonu 42, a v New Yorku 45 dni.

× **Visoka starost**. Po statistiki prejšnjega stoletja je bilo leta 1890 v Nemčiji 78 ljudi, starih nad 100 let, v Franciji 213, v Španiji 401, v Angliji 146, v Irski 578, v Romuniji 100, v Združenih državah 3981. V mali Srbiji je bilo leta 1897 434 ljudi, starih od 105 do 140 let. V Sloveniji je živl leta 1850, mož, ki je bil star 163 let.

× **Namesto tobaka sladkor**. Sovjet ruskih ljudskih komisarjev je objavil dekret, s katerim prepoveduje pušenje v javnih lokalih (gledališčih, kolodvorih, pisarnah) in na zborovanjih. Dekret ne dopušča nobene izjeme. Neka dilci dobijo kot odškodnino četrt funta sladkorja in nekoliko čaja ali kave.

Proda ali zamenja se gramofon z novimi slovenskimi skladbami za pisalni stroj. Ant. Aškerc, Laški trg, poštno letišče.

Družba JADRAN

Dunajska cesta šte. 9
kupi je 234 10-8

orehe

letošnjega pridelka v vsaki množini, le zdravo, lepo, dobro sušeno blago, kolodvor Ljubljana ali v skladišču Jadran dostavljeno, po solidnih cenah, vreče se dopušljejo za polnitev.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA V LJUBLJANI

Štritarjeva ulica šte. 2. Podružnice v Splitu, Trstu, Celovcu, Sarajevu, Gorici, Celju, Mariboru in Beovuljab; bančna ekspozitura v Ptaju.

Delniška glavnic
in rezerve okrog **K 50,000.000** —
Telefon št. 261.

Sprejema
vloge na knjižice in tekoči račun
proti ugodnemu obrestovanju.

Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev,
= valut in dovoljuje vsakovrstne kredite. =
Brzojavni naslov: „Banka“.

Delniška glavnic
K 30,000.000

Jadranska banka :: Podružnica Ljubljana

Rezerve: okrog
K 10,000.000

Centrala: Trst. Podružnice: Beograd, Dubrovnik, Dunaj, Kotor, Maribor, Metković, Opatija, Split, Sarajevo, Šibenik, Zader, Ekspozitura Kranj.

Sprejema: Vloge na knjižice. — Vloge na tekoči in širo-račun proti najugodnejšemu obrestovanju. — Rentni davki plača banka iz svojega.

Kupuje in prodaja: Devize, valute, vrednostne papirje itd.

Eskontira: Menice, devize, vrednostne papirje itd.
Izdaja: Čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta.
Daje predjume: na vrednostne papirje in na blago, ležeče v javnih skladiščih. Daje trgoveško kredite pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema: Borzna naročila in jih izvršuje najkvalitetneje.

Brzojavni naslov: **Jadranska.**

Telefon št. 257.